

Śladami przeszłości w Grodziszew. Kingi

1. STARY CMENTARZ

Na końcu ul. Sobieskiego po lewej stronie rozciąga się Stary Cmentarz. Niedużą, urokliwą nekropolię otacza kamienny mur, powstały w 1783 r. na wzniesieniu wokół kaplicy św. Rocha. Murowana kaplica-kościółek św. Rocha pochodzi z połowy XVII w. Zastąpiła prawdopodobnie spaloną drewnianą świątynię. Dach zdobią dwie małe wieżyczki. Pamiętaj, że jesteś na cmentarzu!

Zadanie 1: w murze kaplicy wmurowana jest tablica z napisami w języku niemieckim. Odszukaj ją i napisz co zajmuje środkowe miejsce tej tablicy i co Pan Jezus ma pod nogami.

Zadanie 2: w drzwiach kaplicy umieszczona jest krótka historia tego miejsca przygotowana przez Towarzystwo Miłośników Starego Sącza. Odszukaj ją i napisz pod jakim pierwotnym wezwaniem i w którym roku zbudowano tę kaplicę.

Zadanie 3: odszukaj na murach kaplicy św. Rocha tablicy poświęcone Bohatom Powstania Styczniowego. Napisz w którym roku było to powstanie i kto ufundował tę kaplicę.

Zadanie 4: odszukaj ten grób i napisz jak nazywała się i w jakich latach żyła organizatorka tajnego nauczania.

2. DWORZEC PKP

Ze Starego Cmentarza, schodami w dół, można wyjść na ulicę św. Rocha. Udaj się stamtąd w kierunku dworca PKP gdzie czekają Cię następne zadania.

Zadanie 5: na jednym z drzew przy dworcu jest tabliczka z informacją o szlaku im. Jana Pawła II. Sprawdź jaki jest kolor szlaku i napisz w jakich latach JP2 wędrował po Beskidzie Sądeckim.

3. ŹRÓDEŁKO ŚW. KINGI

Kinga poleciła wykopać studzienkę, której woda okazała się cudowną. Przy tej przepływającej wodzie stale gromadziły się tłumy wiernych z Sącza i okolic, pielgrzymów przybywających na doroczne odpusty w klasztornej kościele. Wierni byli głęboko przekonani o leczniczej skuteczności tej wody. Wzywając wstawiennictwa św. Kingi obmywali wodą ze źródła chore części swoich ciał, a zwłaszcza oczy. Wieść o cudownym źródleku rozchodziła się po całej ziemi sądeckiej, a nawet po całej Polsce i poza granice kraju.

Zadanie 6: napełnij butelkę/słoik wodę ze źródła św. Kingi.

niepodlegała niepodlegała niepodlegała

4. BRAMA SEKLERSKA

Przed placem św. Kingi wita nas dębowa brama seklerską, dar węgierskich górali na kanonizację fundatorki klasztoru klarysek w 1999 r. Nawiązuje do starej tradycji wywodzącej się z Siedmiogrodu (brama – symbol gościnności i bezpieczeństwa). Św. Kinga (zwana też Kunegundą) jako córka króla Węgier Beli IV cieszy się wielką czcią u naszych bratanków. Bramę seklerską zdobi m.in. jej podobizna z napisem po węgiersku: „Święta Kinga Matka Narodu”.

Zadanie 7: Zrób zdjęcie bramy seklerskiej i wyślij je ks. Tomkowi na nr 662-093-002 z podpisem, która klasa wykonała zadanie.

5. UL. SOBIESKIEGO

Udaj się w kierunku kościoła i odszukaj przy ulicy Sobieskiego budynek widoczny na zdjęciu. Zbudował go burmistrz Starego Sącza Edward Szayer.

Zadanie 8: Policz, ile okien ma ten budynek i sprawdź w jakich latach żył budowniczy tego budynku. (informacja na tablicy)

6. KOŚCIÓŁ ŚW. ELŻBIETY

Ten najstarszy kościół w mieście pochodzi z XIV w. W późniejszych latach przechodził liczne remonty i przebudowy (powstała m.in. barokowa wieża), ale w większości zachował pierwotny, gotycki charakter. Plac świątynny góruje nieco nad ulicą. Powstał na dawnym cmentarzu parafialnym. Wokół biegnie wysoki mur ze stacjami Drogi Krzyżowej, do których obrazy namalował wybitny miejscowy artysta Czesław Lenczowski.

Zadanie 9: na fasadzie kościoła znajduje się pamiątkowa tablica. Sprawdź i napisz kto i kiedy ją ufundował.

7. DAWNA SZKOŁA PARAFIALNA

Kościół sąsiaduje z dawną szkołą parafialną. Obecnie w XIX-wiecznym budynku z wieżyczką-sygnaturką mieści się Szkoła Muzyczna. Tablice pamiątkowe przy wejściu wymieniają wśród jej wychowanków m.in. uczestników powstań – listopadowego, chochołowskiego i styczniowego.

Zadanie 10: Napisz imię i nazwisko wybitnego profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Komendanta Rezerw Powstania Listopadowego.

8. RYNEK 8

Ks. Józef Leopold Kmietowicz. Był wśród przywódców powstania chochołowskiego. Należał do jednego najstarszych, starosądeckich rodów (zmarł w rodzinnej kamienicy przy Rynku 8). Podczas studiów teologicznych poznał poetę i agitatora niepodległościowego Juliana Gosłara.

Znajomość wywarła wielkie wrażenie na przyszłym duchownym. W 1846 r., będąc wikarym parafii w Chochołowie, wezwał podczas nabożeństwa górali do walki przeciw zaborcy. Stanął na czele powstańców. Aresztowany przez Austriaków dostał najwyższy wyrok.

Karę śmierci zamieniono mu ostatecznie na 20 lat więzienia, ponieważ biskup tarnowski nie zgodził się na pozbawienie skazańca święceń kapłańskich.

Zadanie 11: Napisz dokładną datę urodzin i śmierci ks. Józefa. Tabliczka jest na budynku domu, po prawej stronie sklepu fotograficznego.

9. MIEJSCE ŚMIERCI

Idąc z Rynku w kierunku Banku Spółdzielczego, po lewej stronie znajduje się mały park, a w nim armata. W parku jest mały pomnik poświęcony Janowi Gurgulowi zamordowanemu przez gestapo.

Zadanie 12: oblicz, ile miał lat Jan Gurgul gdy zginął z rąk gestapo?

10. SEMINARIUM NAUCZYCIELSKIE MĘSKIE

Przy ulicy Daszyńskiego w szeregu parterowych domów wyróżnia się piętrowy, modernistyczny budynek. Przy wejściu wiszą tablice pamiątkowe poświęcone Adamowi Mickiewiczowi i Józefowi Piłsudskiemu. Przed wiekiem w tym gmachu mieściła się pierwsza, średnia szkoła w mieście. Seminarium Nauczycielskie Męskie im. Jana Długosza, bo taką nazwę nosiła placówka, otworzyły władze austriackie na początku XX w.

Zadanie 13: Sprawdź w Internecie jak nazywała się dawniej ulica Daszyńskiego.

Zadanie 14: Dowiedz się jak nazwali autorzy tablicy pamiątkowej, Marszałka Piłsudskiego, która znajduje się na budynku (trzy pierwsze słowa).

Zadanie 15: przepisuj cytaty Gaszyńskiego z Pieśni powstańców (umieszczony jest na jednej z tablic).

11. ULICA KRWAWA

Idąc ulicą Jana Pawła II w kierunku Rynku odszukaj informacje o ulicy Krwawej w Starym Sączu.

Zadanie 16: napisz kto z kim i kiedy stoczył walkę.

12. RYNEK 17

Narożny dom u zbiegu rynku i ul. Batorego wykupiła gmina w 1865 r., aby nie dopuścić do jego przejęcia za długi przez Żydów. W budynku magistrat urządził strażnicę policji miejskiej (tzw. wachcymbrę) i pocztę. Dla

strażników wybudowano na dachu wieżyczkę-sygnaturkę z dzwonkiem alarmowym. W czasie wojny wywózono stąd starosądeczan do obozów zagłady, o czym informuje tablica w podcieniach na rogu kamienicy.

Zadanie 17: napisz ilu polskich patriotów zostało wywiezionych z tego miejsca do obozów niemieckich.

Zadanie 18: dowiedz się jaka jest popularna nazwa tego domu, zapytaj przechodniów lub poszukaj w internecie kod qr.

13. RYNEK 21 - OFICyna RACZKÓW

Piętrowy dom wyróżnia się niezwykłym wystrojem sieni, podwórka i oficyny. W II połowie XIX w. był tutaj zajazd z karczmą, który prowadził Wawrzyniec Cycoń, burmistrz Starego Sącza w latach 1878-1882. Na początku XX w. nadbudowaną kamienicę zakupił Czech Józef Straka, po czym otworzył w niej restauracji i hotel „Szczawnicki”. Fantazyjne malowidła na ścianach i sufitach oraz drewniane

rzeźby na podwórku pozostawił po sobie Józef Raczek. Działacz społeczny, a zarazem artysta-amator mieszkał i tworzył w oficynie w latach 70. minionego wieku.

Zadanie 19: przechodząc przez oficynę i podwórko zobacz czy wśród malowideł są jakieś związane z Polską historią lub jej symbole. Wymień co najmniej dwa.

14. RATUSZ

Udaj się teraz w kierunku Ratusza, gdzie obecnie ma siedzibę Burmistrz Starego Sącza. Tam w pobliżu jest tablica upamiętniająca starosądeckich Żydów. Znajduje się ona na placu dawnej targowicy miejskiej.

Zadanie 20: Napisz ilu starosądeckich żydów wywieziono do obozu w Bełżcu i w jakim dniu.

15. SOKÓŁ

Zadanie 21: odszukaj ten budynek i udaj się do niego. Tam odpoczniesz po wędrownie śladami przeszłości.

